اصل اولی در متعارضین؛ تخییر تسهیلی

اولا در بحث روایات ما یک کلیاتی داریم؛ وقتی یک روایتی منسوب به امام ع می شود، گاهی است در مقام عمل هستیم، ناچار هستیم یک کاری بکنیم؛ تعارض و اختلاف هم پیش میآید. در این جا بحثهای مفصلی داریم؛ وقتی حدیث مختلف شد مولی برای ما در مقام عمل سخت گیری نکرده است. خود مولی فرموده وقتی مختلف شد، مخیر هستید. باید ترجیح هم بدهیم یا نه؟ بحثی بود سر وجوب ترجیح للمتعارضین. مثل صاحب کفایه ظاهرا میگفتند وجوبی ندارد؛ در مقام تراجیح بهتر است که ترجیحات را اعمال کنیم، و الا وقتی تعارض مستقر شد تمام است. آن چه که بر شما لزوم دارد، این است که به اینها مراجعه کنید و تخییر جاری کنید. نباید هر دوی آن ها را رها کنید. اصالة التساقط می گفت «یرجع الی الثالث». اصل ثانویای که اصولیین در این جا قبول داشتند و طبق مباحثه ای که داشتیم حتی طبق اصلی اولی بود، تخییر بود. یعنی شما بین دو طرف مخیر هستید.

نکته مهم این است: این تخییر در اینجا حالت تسهیل بر متشرعه دارد. یعنی وقتی حدیث برای شما مختلف شد و نتوانستید جمع کنید، اگر یکی از آنها را کنار گذاشتید و دیگری را گرفتید، ولو آن چه که کنار گذاشتید کلام من مولی بود، اما چون جمع ها سخت است و عسر دارد -همه که عالم نیستند- من مولی بر شما سخت گیری نمی کنم که چرا کلام من را طرح کردید؟! خودش اجازه می دهد. فرموده وقتی مختلف شد، آن چه که تسهیل بر تمام مکلفین است، در تخییر است. پس تخییری است از ناحیه تسهیل.

بازبینی #1
ایجاد شده 18 آوریل 2026 10:13:55 توسط ... .
به روزرسانی شده 18 آوریل 2026 10:17:11 توسط ... .